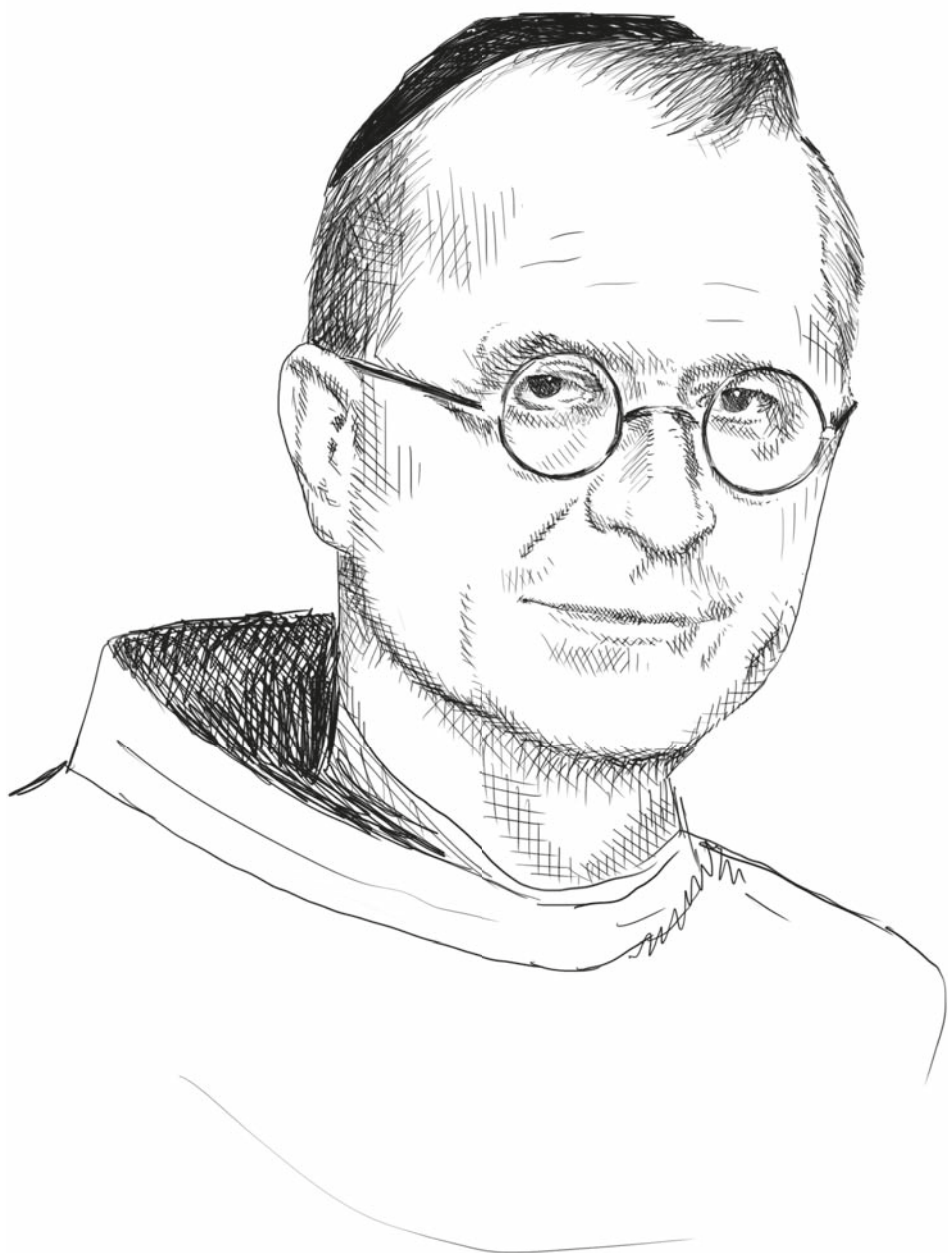

fra Bernardin Smoljan

DE FAMILIA

Na uočnicu svetkovine serafskoga siromaška iz Asiza, davne 1884. godine, u kamenitoj Hercegovini koju već stoljećima duhovno vode i vjerom čuvaju upravo njegovi sinovi i sljedbenici, u selu Rodoču, nedaleko od Mostara, na prostoru mostarskoga polja presječena vijugavom, zelenom Neretvom obogaćenom prvim jesenskim kišama, u obitelji Nikole Smoljana i žene mu Luce, rodio se dječak. Ti pobožni roditelji svoga drugoga sina nazvali su Franjo. Njegovo ime obilježiti će cijeli njegov život jer će već od svoje mladosti, zadivljen tim svetačkim imenom, svega sebe posvetiti i prikazati Gospodinu. Sa svojih trinaest godina počinje svoj odgojni put kao sjemeništarcac franjevačkoga reda. Oblačeći sveto ruho, uzima ime Bernardin i započinje život služenja i darivanja sebe bezuvjetno i potpuno. Postoji misao da se cijeli čovjekov život može iščitati iz posljednjih trenutaka. Smrtni čas fra Bernardina svjedoči tome u prilog. On se potpuno predao, razdao samoga sebe, iščezao. Ostavio je iza sebe samo tragove dobra i djela ljubavi, samo glas što tiho šapuće o čovjeku koji je znao živjeti za druge.

*fra Bernardin kao
tajnik provincije sa
sjemeništarcima i
odgojiteljem 1924.
godine na Širokom
Brijegu*

Mnogi svjedoče kako je bio odličan i uzoran učenik. Završivši gimnaziju na Brigu, odlazi u novicijat sa svojih pet kolega te nakon polaganja privremenih zavrjeta počinje studij teologije i filozofije koji mu je uvijek išao od ruke. Isticao se svojim intelektom i mnogostrukim sposobnostima te za prvu službu kao mladi svećenik dolazi na svoju prvu postaju, na Brig, gdje djeluje kao dušobrižnik, prefekt sjemeništaraca i profesor u gimnaziji. Njegov svećenički život bio je uistinu plodonosan. Posebno je poznat kao pomoćnik pri spašavanju gladne djece u Hercegovini 1917. godine, misionar u Hercegovini i Zagrebačkoj nadbiskupiji, član odbora za izgradnju gimnazijske zgrade u izazovnim vremenima dvadesetih godina. Dovršio je izgradnju franjevačke rezidencije u Čitluku te proveo opismenjavanje župljana. Mostar ga i danas pamti kao gvardijana koji je nabavio nova zvona koja su sve do 1992. godine i spaljivanja crkve odzvanjala Mostarom pozivajući vjerni puk u Božji dom na svetu službu, a i danas se, uz dodatna velika zvona, nalaze u mostarskom zvoniku. Uz mnoge druge službe koje je vjerno i s ljubavlju obavljao, najpoznatiji je kao graditelj monumentalnoga, betonskog križa na Križevcu, brdu nad Međugorjem, koji je danas u svijetu jedan od glavnih simbola toga svetog mjesta. Taj zavjetni križ bio je pothvat cijele župe s ciljem ujedinjenja i izmirenja razdijeljenih župljana, a danas milijunima ljudi predstavlja mjesto molitve i Božje prisutnosti. Nakon dugih i zahtjevnih pothvata, pritisnut bolešću umirovljen je i odlazi na Humac s kojega, već kao nemoćan i islužen fratar, često zbog ratnoga stanja i bombardiranja odlazi u Brotnjo tražeći utočište kod ostale braće u mirnijim župama.

Nepoznat je nadnevak njegova dolaska u Mostar, njegovu posljednju ovozemaljsku postaju. U popodnevnim satima te Čiste srijede, 14. veljače 1945., u samostan dolaze časnici Osmoga dalmatinskog korpusa, a pred njih stupa provincijal fra Leo Petrović okružen ostalom braćom. Časnici su fra Leu djelovali miroljubivo i dobronamjerno, ali će svoje prvotno uvjerenje vrlo brzo promijeniti osjetivši na vlastitoj koži svu brutalnost i pokvarenost ljudskoga srca. Partizanska je vojska odvela iz samostana njih sedmoricu, među njima i fra Bernardina, te ih, vezane žicom, tukla vodeći ih u smrt. Nakon što su im svukli habite, mučki su ih ubili i tijela vezana o teško kamenje bacili u hladnu Neretvu. Te posvećene ruke što su druge odrješivale, sada su vezane bodljikavom žicom. Njihove bistre oči što su uvijek pogled uzdizale k nebu, sada ostaju zaklopljene pred mržnjom zatamljena uma. Ta posvećena tijela koja su hodala svijetom čineći dobro, sada tonu na dno, vezana o kamen nepravredne presude, nošena hladnim vodama tamnih vremena. I tu se krug zatvara, tu gdje je i sve počelo, na obalama zelene rijeke. Ona i danas teče i kao da svojim tokom šapuće o tajni svoje dubine, o sinu toga kraja koji tu započne i dovrši svoj put. Vječno ponavlja svakome prolazniku koji ih srcem traži: „Njega i braću njegovu u sebi čuvam, tijela su im ovdje, ali duše... duše su im kod Boga.”

*Franjevački profesorski zbor s bogoslovima i ostalima u Mostaru,
fra Bernardin sjedi treći slijeva*

Fra Bernardin je bio neustrašivi radnik na njivi Gospodnjoj. Za braću je živio i s braćom umro. Bio je pravi sin svetoga Franje. Sestra mu voda čuva kosti, a duša mu počiva u životnom djelu, u zavjetnom križu što ga sa svojim stadom podignu nad zemljom koju je toliko ljubio.

Gospodine Isuse, s tolikom gorljivošću tvoji su izabrani kroz stoljeća naviještali Tvoje sveto ime svjedočeći i ustrajući pred mnogim protivštinama i nevoljama, ne posustajući ni pred smrću. Daruj nam tu milost da Te odano i vjerno slijedimo te nasljedujemo njihov primjer bezuvjetne pripadnosti Tebi. Amen.

fra Ivan Vasilj

SLUGA BOŽJI FRA ANDRIJA TOPIĆ I 49 BRAĆE

SVJEDOCI VJERE

Zagreb, 2026.